

**Teza: nie stawienie się na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego**

**Nie stawienie się radcy prawnego na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego i nie usprawiedliwienie tej nieobecności stanowi delikt dyscyplinarny.**

**Sygn. akt WO-63/19**

## ORZECZENIE

z dnia 25 czerwca 2019 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w następującym składzie:

Przewodniczący: SWSD Robert Staszewski

Sędziowie: SWSD Elżbieta Gajda – Krynicka, SWSD Julian Cybulski /sprawozdawca/

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Jarosława Sobotka

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2019 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego B. D. (1)

obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarne polegającego na tym, że nie stawiał się on w dniu 11 grudnia 2017 roku w toku postępowania prowadzonego przeciwko niemu przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi w sprawie o sygn. akt RD 41/2016 bez usprawiedliwienia na przesłuchaniu w charakterze świadka tj. o czyn z art.64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych ( Dz. U. z 2017r.poz.1870 z zm.) w związku z art, 62 ust. 2 KERP

na skutek odwołania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Łodzi z dnia 10 stycznia 2019 roku

### **orzeka:**

1.

zmienia zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi z dnia 18 października 2018r. sygn. akt OSD/W/4/2018 w ten sposób, że uznaje Obwinionego winnym zarzucanego mu czynu;

2.

wymierza Obwinionemu karę upomnienia;

zasądza od obwinionego B. D. (2) koszty postępowania odwoławczego w kwocie 1200.00 zł.( słownie złotych : jeden tysiąc dwieście) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych.

## Uzasadnienie

Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi wnioskiem z dnia 7 maja 2018 r., sygn. akt RD 16/2018, wniósł do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi o ukaranie radcy prawnego B. D. (1) za to, że:

1.

W toku postępowania prowadzonego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi pod sygn. akt RD-41/2016 nie stawiał się bez usprawiedliwienia na przesłuchanie w charakterze świadka tj. o czyn z art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r., o radcach prawnych ( Dz. U. 2015.507) w zw. z art.62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi orzeczeniem z dnia 18 października 2018 r., sygn. akt OSD/ W/4/18, uznał iż obwiniony radca prawny B. D. (1) nie popełnił zarzucanego mu czynu i wobec tego uniewinnił go.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny postanowił nie obciążać obwinionego kosztami postępowania.

W uzasadnieniu wyroku Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny:

Przeciwko obwinionemu radcy prawnemu B. D. (1) wszczęte zostało na wniosek Sądu Rejonowego w Zgierzu przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego postępowanie w sprawie o sygn. akt RD 41/2016. W ramach tego postępowania Rzecznik Dyscyplinarny wezwał obwinionego do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania w dniu 11 grudnia 2017r do siedziby Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi. Obwiniony pomimo że został zawiadomiony prawidłowo nie stawiał i nie usprawiedliwił swojej nieobecności.

W dniu 9 września 2018r. obwiniony złożył pismo do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w którym zwrócił uwagę na to, że przed wezwaniem go na przesłuchanie w sprawie RD 16/2018 złożył pisemne wyjaśnienia wraz z dowodami na istotne okoliczności i wyczerpał wszelkie kwestie poddane ocenie przez Rzecznika Dyscyplinarnego w ramach rozpoznania sprawy wobec przyznania się do czynu nieobecności bez wymaganego usprawiedliwienia.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego fakt nieusprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego celem przesłuchania w charakterze świadka przy jednoczesnym braku po jego stronie świadomości zaniechania wobec złożenia pisemnych wyjaśnień i uznania zarzutu organu samorządu radców prawnych, uznać należało, że zachowanie to nie wypełnia znamion deliktu dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu. W niniejszej sprawie po stronie obwinionego brak było świadomości utrudnienia postępowania. W jego świadomości złożenie pisemnego wyjaśnienia stanowiło wypełnienie oczekiwań organu w zakresie uzyskania informacji niezbędnych do wydania stosownego orzeczenia. Nieobecność na przesłuchaniu nie była objęta świadomością obwinionego, że stanowić może wypełnienie znamion deliktu dyscyplinarnego wobec złożenia wyjaśnień pisemnych, które w ocenie obwinionego pozwalały na ustalenie niezbędnych faktów. W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego dla przyjęcia odpowiedzialności obwinionego za popełnienie deliktu konieczne jest ustalenie istnienia po jego stronie świadomości wypełnienia przez jego działania lub zaniechania skonkretyzowanego czynu niedozwolonego czego w niniejszej sprawie zabrakło. Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, te właśnie okoliczności oraz dodatkowo fakt stawiennictwa przez obwinionego na kolejnych wyznaczonych przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny posiedzeniach, celem złożenia wyjaśnień dały asumpt do wydania orzeczenia w niniejszej sprawie.

Od powyższego orzeczenia Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi złożył odwołanie w którym zaskarżył w całości orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi.

Powyższemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisów prawa:

1. art. 64 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że dla wypełnienia znamion statutowego tamże deliktu dyscyplinarnego wymagana jest świadomość obwinionego co do kwalifikacji jego zachowania jako sprzeczne z zasadami etyki zawodowej, podczas gdy powyższe przepisy dla wypełnienia znamion deliktu niestawiennictwa na wezwanie organu samorządu radcowskiego nie przewiduje spełnienia przesłanki umyślności;

- 2.

art. 70<sup>6</sup> ustawy o radcach prawnych poprzez niewłaściwe zastosowanie i nieobciążenie kosztami postępowania dyscyplinarnego, podczas gdy przy prawidłowej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego powinien on zostać ukarany za popełniony delikt dyscyplinarny, a w konsekwencji ponieść koszty postępowania dyscyplinarnego według norm przepisanych.

3.

art. 7 kodeksu postępowania karnego poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i dowolną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego przyjmując, że obwiniony nie miał świadomości wypełnienia przez swoje zaniechanie znamion deliktu dyscyplinarnego, podczas gdy obwiniony został pouczone o powyższej odpowiedzialności wraz z wezwaniem do stawienia w charakterze świadka.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi wnosi o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez:

1. uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu.

2. obciążenia obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego podkreśla, że w świetle całokształtu okoliczności faktycznych sprawy powyższe orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego nie może się ostać. Należy wskazać, że fakt nieusprawiedliwionego niestawienia obwinionego celem przesłuchania go w charakterze świadka przy jednoczesnym braku po jego stronie świadomości zaniechania wobec złożenia pisemnych wyjaśnień i uznania zarzutu organu samorządu radców prawnych należało uznać, że zachowanie to nie wypełnia znamion deliktu dyscyplinarnego. Należy jednak podkreślić, że dyspozycja art. 62 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wprost stanowi, iż radca prawny wezwany przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego zobowiązany jest do stawienia w wyznaczonym w tym celu terminie. W powyższej regulacji brak jest wyłączenia karalności powyższego deliktu w przypadku braku świadomości konsekwencji absencji na wskazanym terminie. Istotne jest także, że wezwanie do stawienia na przesłuchanie w charakterze świadka zawierało pouczenie o konsekwencjach nieusprawiedliwionej absencji.

Należy również odrzucić pogląd, jakoby niewiedza obwinionego miała nie być karana ze względów słusznościowych. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w zaskarżonym orzeczeniu kładzie nacisk na fakt, iż radca prawny na piśmie udzielił wyjaśnień w sprawie, zatem w domyśle niemożność przesłuchania obwinionego nie wpłynęła na wyjaśnienie okoliczności sprawy.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Odwołanie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi należy uznać za zasadne.

Z zebranego materiału w sprawie wynika, że obwiniony co do rozprawy przed Sądem Rejonowym w Zgierzu z dnia 8 listopada 2017r. na którym to Sąd wyznaczył przesłuchanie obwinionego w charakterze świadka, nie stawił się i nie usprawiedliwił swojej nieobecności. Trudno zgodzić się ze stanowiskiem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, że obwiniony nie miał świadomości wypełnienia przez swoje zachowanie znamion deliktu dyscyplinarnego, podczas gdy obwiniony zastał pouczone o powyższej odpowiedzialności wraz z wezwaniem do stawienia w charakterze świadka. Na przesłuchanie w dniu 11 grudnia 2017r. prowadzone przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego obwiniony B. D. (1) nie stawił się bez usprawiedliwienia, pomimo, że został na wskazany wyżej termin prawidłowo zawiadomiony.

Jak wynika z protokołu przesłuchania obwinionego jest on długoletnim i doświadczonego radcą prawnym i trudno się zgodzić ze stanowiskiem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, że nieobecność obwinionego na przesłuchaniu świadków

„nie była objęta świadomością obwinionego, że stanowić może wypełnienie znamion deliktu dyscyplinarnego wobec złożenia wyjaśnień pisemnych, które w ocenie obwinionego pozwalały na ustalenie niezbędnych faktów.” Każdy radca prawny wiedzieć powinien, że obowiązkiem jego jest stawianie się na rozprawach w sądzie w charakterze świadka i tego obowiązku nie można zastąpić złożeniem pisemnych wyjaśnień. Nawet jeżeli takie wyjaśnienia złożył i w jego przekonaniu były one wystarczające do ustalenia niezbędnych faktów, nie zwalnia to radcę prawnego z nieusprawiedliwionej nieobecności w sądzie.

To samo dotyczy wszczętego na wniosek Sądu Rejonowego w Zgierzu postępowania dyscyplinarnego prowadzanego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Łodzi. Na wezwanie Rzecznika Dyscyplinarnego obwiniony miał obowiązek stawić się w wyznaczonym terminie, w dniu 11 grudnia 2017r., a jeżeli było to z przyczyn niezależnych niemożliwe, powinien swoją nieobecność usprawiedliwić.

Reasumując na wszczęte postępowanie przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego obwiniony radcy prawnego B. D. (1) miał obowiązek stawić się w wyznaczonym terminie, a w razie zaistnienia przeszkód usprawiedliwić swoje niestawiennictwo.

Obwiniony nie usprawiedliwił swojego niestawiennictwa wobec wezwania przez Rzecznika Dyscyplinarnego dlatego zdaniem Wyższego Sadu Dyscyplinarnego jest winny popełnienia wskazanego wyżej przewinienia dyscyplinarnego i nie zwalnia go od winy fakt dwukrotnego przybycia na rozprawy przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Łodzi.

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. Wyższy Sąd Dyscyplinarny zmienia zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Łodzi i uznaje iż radca prawny jest winny zarzucanego mu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. Za powyższe przewinienie dyscyplinarne Wyższy Sąd Dyscyplinarny wymierzył mu karę upomnienia. Z tych wszystkich względów Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70<sup>6</sup> ust.1 i 2 ustawy o radcach prawnych, w związku z § 1 ust. 1 pkt. 2 i ust. 2 Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015r. nr 86/9/2015.